

Budget- och kvalitetsenhet
Mohammed Khoban
Datum 2016-05-15
Dnr 2016/0187

Till Kommunfullmäktige

Direktiv och ekonomiska förutsättningar för upprättande av förslag till budget 2017 och plan 2018-19

Beslutsförslag

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta att

1. Direktiv och anvisningar för 2017-2019 godkänns.
2. Preliminära ramar avseende drift och investering för kommunstyrelse och nämnder fastställs.
3. Styrelse och nämnder delges direktiv och anvisningar inför arbetet med budget 2017 och planer 2018-2019.

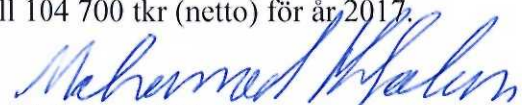
Bakgrund

Budgetberedningen har upprättat direktiv och anvisningar avseende förslag till budget 2017 och plan 2018-2019. Förutom direktiv och anvisningar ges nämndernas preliminära ramar avseende drift och investering för år 2017.

Budgetförslaget för år 2017 medför en kostnadsutveckling på cirka tre procent per invånare i förhållande till innevarande år. Utgiftstaket är beräknat på en utdebitering på 18:17 dvs. oförändrad skattesats jämfört med 2016.

Verksamhetens nettokostnader för 2017 uppgår till 2 059 250 tkr vilket innebär en ökning med 68 250 tkr jämfört med budget 2016. Nämndernas utgiftstak avseende bruttokostnader beräknas till 2 375 850 tkr och intäkter till 364 480 tkr. Investeringsbudgeten är beräknad till 104 700 tkr (netto) för år 2017.

Jan- Olof Friman
Kommundirektör

Mohammed Khoban
Budget- och kvalitetschef

Bilagor:

- 1- Direktiv och anvisningar för budget 2017 och plan 2018-2019
- 2- Nämndernas preliminära ramar för drift år 2017
- 3- Nämndernas preliminära ramar för investeringar för 2017

DIREKTIV OCH ANVISNINGAR FÖR BUDGET 2017 OCH PLAN 2018-19

1- Planeringsprocessen

Kommunen ska varje år upprätta en budget för nästa kalenderår och en ekonomisk plan för en period av tre år. I planen ska skattesats och anslag till verksamheterna anges samt hur verksamheten ska finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknas bli vid budgetårets slut.

Kommunens verksamheter skall bedrivas med god ekonomisk hushållning vilket innebär att kommuninvånarna ska få ut så mycket som möjligt för sina skattemedel. Budgetdokumentet omfattar även ekonomiska och demografiska förutsättningar samt ekonomiska ramar.

Budget- och uppföljningsprocess i Österåkers kommun

Kommunens planeringsprocess börjar med politisk beredning (budgetdialog) under mars månad. Detta handlar om kommunens ekonomiska förutsättningar, finansiella mål, prioriteringar med hänsyn till Kommunfullmäktiges inriktningsmål. Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige beslutar "Direktiv och anvisningar" den 25:e maj och Kommunfullmäktige godkänner "Direktiv och anvisningar" inkl. preliminära ramar den 13:e juni.

Under maj och juni sker sedan budgetarbetet i respektive nämnd utifrån kommunens övergripande verksamhetsplanering. Respektive nämnd tar fram budgetförslag för sina nämnder enligt Kommunfullmäktiges preliminära ramar. Nämndens förslag ska lämnas till ekonomienheten senast den 31 augusti. KS beslutar om ramar per nämnd den 24 oktober. I mellanperioden förs budgetdialog om innehållet i verksamhetsplanen. Budgetbeslut inkl. skattesats sker i KF den 21 november 2016. Nämnderna kommer att upprätta internbudgetar för 2017 under november- december 2016 enligt KF:s beslut om ramarna.

2- Mål och budget

Enligt kommunallagen ska i budgeten för verksamheten och ekonomin anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Det ska finnas ett klart samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter. Detta kräver en utvecklad planering med framförhållning och handlingsberedskap, tydliga och mätbara mål samt bra uppföljningssystem. Förvaltningsberättelsen i delårsboks slutet och boks slutet ska utvärdera om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om.

Visionen pekar på att kommunen skall vara länets mest attraktiva skärgårdskommun, den skärgårdskommun som flest väljer att flytta till, bo och verka i, starta företag i samt besöka: en skärgårdskommun i världsklass. Österåker ska präglas av framtidstro, mångfald och öppenhet.

Kommunfullmäktige beslutade i december 2015 om **inriktningsmål** enligt nedan:

- Invånarna skall uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande för all kommunal service.
- Ekonomi i balans
- Stark och balanserad tillväxt (Tillväxten ska vara ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar)
- Österåker skall vara bästa skolkommun i länet
- Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och funktionshindrade
- Österåker ska ha en trygg miljö
- Österåker skall utveckla ett långsiktigt hållbart samhälle där goda förutsättningar ges för människa, miljö och natur att samverka.

Indikatorer för ovanstående inriktningsmål enligt nedan:

- Nöjdhetsindex (NKI) i medborgarundersökning och Stockholm Business Alliance (SBA) undersökning
- Fortsatt god ekonomisk hushållning och fastställd åtgärdsplan vid eventuellt negativ avvikelse
- Andel elever med behörighet till gymnasium, lärarnas behörighet, minst godkänd i alla ämnen samt NKI inom förskoleverksamhet
- NKI hemtjänst och äldreboende samt brukarenkäter inom funktionshinder
- Trygghetsfrågor i medborgarundersökning och trygghetsindex för unga
- Antal nya bostäder och nya arbetsplatser

Ytterligare inriktningsmål "Stark och balanserad tillväxt" med indikatorer antal bostäder och arbetsplatser har framtagits och kommer att ingå i budgetmaterial inför budget 2017.

Respektive nämnd har tagit fram resultatmål tillsammans med nyckeltal och mätmetod utifrån Kommunfullmäktiges inriktningsmål och indikatorer tillsammans med budgetmaterial för år 2016. Detta ska brytas ner på bl.a. enhetsnivå och följas upp under 2016. En återkoppling bör göras vid budgetdialog för budget 2018 och plan 2019-20.

Nyckeltal ska vara **specifika** (tydliga), **mätbara**, **accepterade**, **realistiska**, **tidsbestämda**.

God ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv innebär att morgondagens kommunmedlemmar kan försäkras samma servicenivå som dagens kommunmedlemmar utan att skattenivån höjs. För att kunna styra kommunens verksamhet ur ett finansiellt perspektiv krävs att **finansiella mål** sätts som i sin tur ska stödja kommunens verksamhetsplan.

De övergripande finansiella målen har utvecklats enligt nedan:

- Nettokostnadsandelen ska högst motsvara 99 % av skatt och bidrag som utgiftstak.
- Kommunens utdebitering hålls så låg som möjlig under 2015-2018. För år 2016 är 18,17.
- Kostnadsutveckling per invånare ska inte överstiga 3,5 % i snitt under mandatperioden.
- Investeringsvolym som överstiger årets avskrivningar, ska finansieras med årets resultat.
- Årets resultat som överstiger 2 % av eget kapital ska reserveras för pensionsskuld i balansräkning under posten eget kapital.

Miljöarbete ska beskrivas utifrån KF:s inriktningsmål. Begreppet hållbarheten omfattar ekologisk hållbarhet, ekonomiska hållbarhet och social hållbarhet. Inför budget 2017 ska respektive nämnd/förvaltning utreda på vilket sätt de kan bidra till inriktningsmålet med utgångspunkt från miljömålen.

Enligt ny lagstiftning ska respektive kommunfullmäktige för varje mandaperiod **anta ett program** med mål och riktlinjer för verksamheter som utförs av privata utförare. Detta gäller från och med 1 januari 2015. Lagstiftningens mål är att

- Förbättra uppföljning och kontroll av privata utförare
- Öka allmänhetens insyn i privata utförare verksamhet
- Stimulera till ett strategiskt förhållningssätt när privata utförare anlitas.

Förändringarna i sammanfattning är att kommuner och landsting

- Ska kontrollera och följa upp verksamhet som enligt avtal drivs av en privat utförare, detta arbete ska vara strategiskt och systematiskt
- Ska genom avtal tillförsäkra information som gör det möjligt för allmänheten få insyn
- Ska se till att kommunala företag ger allmänheten insyn i verksamhet som de överlämnar till privata utförare
- Ska i fullmäktige besluta om ett program för varje mandaperiod med generella mål och riktlinjer när verksamheter drivs av privata utförare
- Har en generell informationsskyldighet när enskilda personer kan välja mellan olika utförare

Ett program för uppföljning och insyn har tagits av Kommunfullmäktige under 2015. Respektive nämnd ska uppdatera/ta fram sin plan för program för uppföljning och tillsyn enligt mall som tas av "Budget- och kvalitetsenhet".

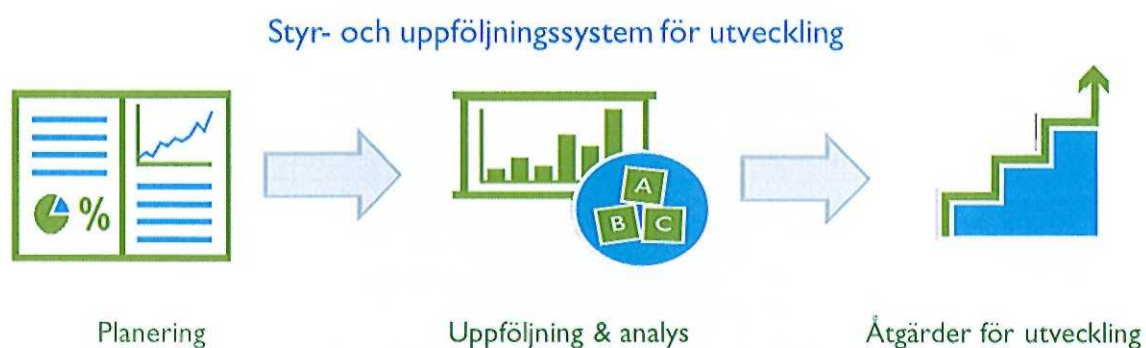
3- Mål och resultatstyrning

Kommunen har under de senaste åren beaktat "God ekonomisk hushållning" ur både finans- och verksamhetsperspektiv. Under 2016 har det inrättats en särskild enhet "Budget och kvalitetsenhet" för att ytterligare förstärka sambandet mellan resurs och resultat via mål- och resultatstyrning. Kortfattat vad får invånare för kvalité och service för sina skattepengar.

Resultatstyrning syftar till att förflytta fokus på perspektivet i målstyrningen från resurser och aktiviteter till vilka resultat/effekter som uppnås i verksamheternas service till brukaren. Detta innebär att resultatet följs upp ur brukar/medborgarsperspektiv. Styr och uppföljningssystemet utvecklas genom att fokusera på hur man använder resurser och man kan bli bättre via uppföljning och analys.

Kvalitet och effektivitet ska utvecklas via uppföljning och analys. Högsta möjliga kvalitet i välfärdstjänster till lägsta möjliga kostnad. Idag finns stora skillnader för både kvalité och pris mellan och inom kommuner som inte är medvetna eller har en naturlig förklaring.

4- Planeringsunderlag för budget 2017 och plan 2018-2019

Österåkers kommun har klarat balanskravet sedan 2003 förutom 2008 som redovisade ett underskott om ca 15,7 Mkr. Resultatet för 2015 blev 76,4 Mkr. Kommunen har reserverat dels 28,7 Mkr för pensionsskulden och dels 28,7 Mkr för resultatutjämningsfond med hänsyn till årets resultat för 2015. Totalt har 537 Mkr reserverats för pensionsskulden under eget kapital på balansräkningen. Detta motsvarar cirka 72 % av pensionsskulden avseende före 1998. Kommunfullmäktige har tagit riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av

resultatutjämningsreserven som gör det möjligt att på ett ansvarsfullt sätt reservera en del av överskottet i goda tider och sedan använda medlen för att täcka underskottet som uppstår till följd av lågkonjunktur. Totalt har ca 170 Mkr reserverat för resultatutjämningsfonden under eget kapital.

Budget för 2016 har upprättats under förändring från lågkonjunktur till högkonjunktur i svensk ekonomi. Skattesatsen har sänkts med 50 öre exkl. skatteväxling på 2 öre för 2016 jämfört med år 2015 och resultatbudgeten uppgår till 35,6 Mkr. I budget 2016 ingår en generell indexuppräknning på 2 % (skolverksamhet och förskoleverksamhet mellan 2 % -10 %). resurser för volymförändringar enligt kommunens befolkningsprognos samt en del extra satsningar inom olika verksamhetsområden. Bokslutsprognosen för 2016 visar på ett överskott om 36,2 Mkr (varav 11 Mkr markförsäljning) jämfört med budgeten.

BNP-tillväxten i omvärlden var måttlig 2015. Enligt regeringens bedömning har en ökad osäkerhet om den framtida utvecklingen under inledningen av 2016 bidragit till att skapa osäkerhet på de finansiella marknaderna. In Sveriges viktigaste exportmarknad, euroområdet, förväntar regeringen en starkare investeringsutveckling, understödd av en fortsatt expansiv penningpolitik och en mindre åtstramande finanspolitik. Sammantaget är Regeringens bedömning att tillväxten i omvärlden återigen kommer att ta fart 2017. Svensk ekonomi återhämtar sig i snabb takt från en lång period med lågt resursutnyttjande. Den offentliga konsumtionen väntas växa i hög takt både 2016 och 2017 och BNP kan öka med 3,5 procent år 2016 resp. 2,5 procent år 2017 enligt vårpropositionen för år 2016.

Till följd av den snabba efterfrågetillväxten beräknas antalet sysselsatta öka starkt både 2016 och 2017. Sysselsättningen i kommunsektorn väntas lämna ett stort bidrag till ökningen under hela prognosperioden. Arbetslösheten väntas sjunka från 7,4 procent år 2015 till 6,3 procent 2017.

Den makroekonomiska prognosen för 2016 och 2017 samt kalkylen för åren fram till 2019 som SKI har redovisat, innebär goda förutsättningar för en bra skatteunderlagsutveckling. Realt skatteunderlag beräknas öka med drygt 2 procent per år i år och nästa år, vilket är ungefär dubbelt så snabbt som normalt. Detta beror delvis på att den pågående konjunkturåterhämtningen ger extra fart åt både löne- och pensionsinkomster. Mot slutet av perioden förutsätts ekonomin åter vara i balans med svagare utveckling av arbetade timmar som följd. Samtidigt som skatteunderlagstillväxten försvagas mot slutet av perioden växer befolkningen snabbare än på många år. Det innebär att det reala skatteunderlaget per invånare minskar, vilket inte inträffats sedan finanskrisen 2009-2010. Enligt SKI:s bedömning svensk ekonomi lämnar lågkonjunkturen bakom sig och når konjunkturrell balans. Konjunkturläget nästa år kan beskrivas i termer av "mild högkonjunktur".

Den ekonomiska vårpropositionen syftar till att ange politikens inriktning för perioden 2016-2019. Den 13:e april presenterade regeringen 2016 års vårändringsbudget för innevarande år och 2016 års ekonomiska vårproposition. Nedan sammanfattas några av de större satsningarna:

- Nytt bidrag för skollokaer med många asylsökande (100 Mkr)
- Anslaget för ersättningar för särskilda kostnader för nyanlända ökas med 80 Mkr till 140 Mkr.
- Förstärkt satsning för fler behöriga sfi- lärare (40 Mkr)

Vid sidan av Vårpropositionen har regeringen informerat att en satsning om 10 miljarder till kommuner och landsting från år 2017. Pengarna till kommunsektorn kommer dels att fördelas på samma sätt som via det kommunalekonomiska utjämningsystemet dvs. i kronor per invånare, dels med en fördelningsnyckel där hänsyn tas till antal asylsökande och nyanlända. Enligt preliminära uppgifter blir ca 15.8 Mkr varav ca 9 Mkr via utjämningsystemet för Österåkers kommun för 2017.

Österåker är en tillväxtkommun och dess invånare ökar med ungefär 1000 personer per år under 2015-2019. Kommunens demografiska förändringar visar att andelen äldre kommer att öka både på kort och lång sikt. En tryggad god kommunal verksamhet är en utmaning för Österåker. Det krävs en effektivisering genom förändringsarbete och förnyelse av arbetsformerna och organisationen för att inrymma kostnaderna inom de framtida skatteintäkterna.

Budgetprocessen har utvecklats så att en hållbar budget upprättas ur både finansiellt perspektiv och verksamhetsperspektiv. Budget för 2017 och plan 2018-19 har byggts på kostnadsutveckling per invånare cirka 3 % per år och cirka 98 % av skatteintäkterna dvs. en budget i balans med ett överskott enligt god ekonomisk hushållning.

5- Nämndernas preliminära ramar

Nämndernas budget 2017 har i stort sett grundats på prestationer. Prestationsbudgetering innebär att resursfördelningen baseras på volymbeslut dvs att priset kopplas till prestation. Rutiner för avstämning av volymförändringar har utvecklats. Detta kommer att fortsätta följas och utvecklas för budget 2017 och plan 2018-19. Resursfördelning i form av peng för kommunal vuxenutbildning inkl. SFI har utvecklats. Övergång till KCNO (Kunskapscentrum Nordost) för grundläggande och gymnasial vuxenutbildning, inkl myndighetsutövning, har skett fr.o.m. den 1 juli 2015. Fr.o.m. juli 2016 kommer även SFI att ingå i KCNO. Produktionsförvaltningen kommer även fortsättningsvis att erbjuda vuxenutbildning och SFI i konkurrens med övriga utförare. Finansiering av näringsliv- och turistverksamheten kommer att ske som andra delar av kommunstyrelsens kontor (BSA). Ur konkurrensperspektiv ska Produktionsstyrelsen som andra utförare inte vara med när nyckelfördelning för olika förvaltningar/nämnder tas fram för näringsliv- och turistverksamheten.

Beräkningen av budget 2017 byggs på

A- Budget 2016 exkl. engångskaraktär avseende 2016

B- Volymförändringar med hänsyn till bl.a. kommunens befolkningsprognos

C- Indexuppräknig

D- Bokslut för 2015

E- Bokslutsprognosen för 2016 samt vissa andra kända faktorer.

Kvalitetsförändringar kan finansieras inom 2015 års budgetram genom omprioriteringar i verksamheten eller genom effektiviseringar samt extra satsningar för 2017. Alla andra framställningar som ligger över budget 2016 och volymförändringar ska prioriteras och särskilt motiveras tillsammans med **åtgärder av nämnderna**. Detta innebär att respektive nämnd ska upprätta en budget enligt **kommunfullmäktiges preliminära ramar**.

5.1 Volymförändring

Nämndernas totala volymökningar har beräknats till ca 32 Mkr. Volymökningarna avser vård- och omsorg (15 Mkr), grundskola (13,8 Mkr), förskola (3,2 Mkr). Volymminskningar beräknats ca 5 Mkr och avser gymnasium (-3,9 Mkr) och försörjningsstöd (-1 Mkr).

5.2 Indexuppräknig/ pengnivåer

Inflationstakten, det vill säga förändringen i KPI under de senaste tolv månaderna, var ungefär 0,8 procent i april. Indexuppräknig för 2017 har beräknat generellt med 2 % förutom lokaler som preliminärt har räknat med 1,5 %. Taxor/avgift förutom maxtaxan och försäljning av tjänster beräknas med 2 %. Den totala kostnaden för indexuppräknig för respektive nämnd har specificerats. I Skolnämndens ram har pengarna för förskoleklass och fritidshem beräknats 5 % respektive 3 % för 2017. Pengnivåer för olika verksamhetsnivåer tas fram av berörda nämnder med hänsyn till den totala kostnaden för indexuppräknig som tak.

5.3 Personalomkostnader

Personalomkostnader kommer att vara 0,2 % lägre än år 2016 dvs. 38,7% för de flesta anställda. För ungdomar har riksdagen beslutat att tidigare nedsatta arbetsgivareavgifter avvecklas helt från 1 juni 2016. För pensionärer kommer att vara oförändrade. Personalomkostnader för 2017 för specialregler kommer att bli enligt nedan:

- 37,1 % för anställda som inte fyllt 25 år.
- 22 % för anställda som vid årets ingång fyllt 65 år.

5.4 Taxor och avgifter

I nämnderna budgetförslag ska ingå förslag till taxor och avgifter för år 2017. Produktionsstyrelsen ska också ta fram taxor och avgifter för berörda verksamheter inom produktionsförvaltning förutom kundvalsområden.

5.5 Utmanarrätt

All kommunal verksamhet kan utmanas utom myndighetsutövning och strategiska ledningsfunktioner. Både "Regelverk och tillämpningsföreskrifter för utmanarrätt" och "Riktlinjer för hantering av personalinitiativ till överlåtelse av kommunal verksamhet" har hanterats av Kommunfullmäktige.

Kommunen välkomnar initiativ från utomstående och egna medarbetare att utmana kommunen i syfte att överta verksamhet i andra driftsformer. Uppdraget från KF kan ses som en del av ambitionen att förändra och utveckla kommunens verksamhet genom att öka mångfalden i utbudet av tjänster och därmed öka valfriheten samtidigt som skattebetalarnas medel används på effektivast möjliga sätt. Kommunstyrelsen fastställer de verksamheter som kan drivas av alternativa utförare. Kommunstyrelsen ska före sitt beslut om eventuellt tillstyrkande, inhämta upplysningar och information från berörd facknämnds förvaltning.

6- Nämndernas verksamhetsplan

Respektive nämnd ska upprätta en verksamhetsplan enligt den mall som tas fram av "Budget- och kvalitetsenheten". Verksamhetsplanen ska inlämnas till BOK före den 31 augusti. Omfattningen av materialet avgörs av respektive förvaltning/nämnd.

En kortfattad version av nämndernas verksamhetsplan (4- 6 sidor) ska upprättas efter Kommunfullmäktiges beslut om budget i november månad. Verksamhetsplan behandlas av nämnd och skall innehålla följande punkter:

6.1 Mål och riktlinjer

6.2 Strategiska styrta/nöckeltal för volym, kvalitet och finans.

6.3 Lokaler

6.4 Plan för konkurrensprövning

6.5 Utveckling och förändringar (*framåtblick, riskanalys*)

6.6 Sammanställning av drift- och investeringsbudget

6.7 Program för uppföljning och tillsyn

6.1 Enligt lagstiftningen ska i verksamhetsplanen anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Den betonar att det är viktigt att mål och riktlinjer uttrycker realism och handlingsberedskap samt att de kontinuerligt utvärderas och omprövas.

Formulering av mål och riktlinjer per verksamhetsområde ger en möjlighet till en förstärkt styrning och en bättre uppföljning av verksamheten. För att åstadkomma detta krävs bl.a. en utvecklad planering med framförhållning och handlingsberedskap, tydliga och mätbara mål samt en rättvisande och tillförlitlig redovisning som ger information om avvikelser gentemot uppställda mål. Kommunfullmäktige har tagit sex inriktningsmål tillsammans med indikatorer. Inför budget 2016 har respektive nämnd redovisat resultatmål som kopplats till KF:s inriktningsmål.

Respektive nämnd skall uppdatera **specifika, mätbara, påverkbara, realistiska och tidsbestämda resultatmål** för sina verksamheter. En särskild mall för mål och måloppfyllelse har upprättats så att respektive nämnd/förvaltning kan anpassa den till sina verksamhetsområden.

Kommunen står inför en ny utmaning med att utveckla styrningen via "Mål och resultatstyrning". Arbetet med "Mål- och resultatstyrning" pågår på tjänstemannansidan och en lägesrapport kommer att redovisas tillsammans med kommunens budgetmaterial under hösten.

Enligt uppdrag från KF (§ 226/ 2012 samt KF § 9:31/2014) genomförs under 2015 en revidering av miljömålen. I verksamhetsplan och budget för 2016 ska nämndens miljöarbete beskrivas utifrån alla de nationella miljömålen.

Både policy och riktlinjer för internkontroll har uppdaterats och tagits av Kommunfullmäktige. Utveckling av arbetet med internkontrollplan pågår på olika förvaltningar. Nämndernas internkontrollplaner ska utvecklas så att genomförande av resultatmål och indikatorer säkerställs. Detta ska levereras tillsammans med budget 2017 i december 2016.

6.2 För att få en god ekonomisk hushållning måste det finnas ett klart samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter. Detta säkerställer en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet. Verksamhetsmål och produktivitetskrav skall i större

utsträckning användas för att följa upp verksamheten. En kortfattad beskrivning av styrtal som ger en helhetsbild under perioden bör göras. En jämförelse mellan verksamhetsmått för budget 2017, budget 2016, prognos 2016, utfall 2015 bör redovisas.

Sammanställningen ska ge en helhetsbild av verksamheten och ska innehålla både ekonomiska mått och verksamhetsmått så att man kan utläsa verksamhetens omfattning och volymförändring dvs. prestationsbudgetering. Vidare ska redovisas om kvalitetsmätningar har genomförts och resultaten av dessa. Mått som kan anges är t.ex. antal invånare i berörda åldrar och andel servicetagare (t.ex. antal elever, omsorgstagare). Andra mått kan vara utnyttjandegrad, effektivitet samt produktivitet.

6.3 Kommunen ska bedriva verksamhet i ändamålsenliga lokaler. Varje nämnd ska i en lokalförsörjningsplan ange hur man på kortare och längre sikt ser på sitt behov av lokaler. Denna lokalförsörjningsplan skall i enlighet med kommunens lokalpolicy utgå från koncerntänkande, ett effektivt lokalutnyttjande och kravet på ändamålsenliga lokaler. En sammanfattning av en lokalförsörjningsplan som i första hand avser de kommande tre år, ska ingå i nämndernas verksamhetsplaner och sammanställas av Kommunstyrelsen.

6.4 I nämndernas verksamhetsplan ska finnas en plan för konkurrensprövning, där persona eller andra alternativa utförare kan ges möjlighet att konkurrera med kommunala utförare om välfärdstjänster. Av planen ska framgå vilka verksamheter som är föremål för konkurrensprövning och vilka som inte är det. I planen ska redovisas även om verksamheter kan komma att konkurreras ut.

6.5 Omvärldsförändringar ställer krav på nämndernas anpassningsförmåga. Därför är det viktigt att ständigt utveckla vårt arbetssätt och pröva nya verksamhetsformer. I planeringsunderlaget ska redovisas i punktform vilka förändringar som har planerats att ske. Särskilda villkor och krav som kan påverka verksamhetens volym och resursförbrukning ska anges (framåtblick, riskanalys).

6.6 Nämndernas budgetförslag för år 2017 ska byggas på

- Budget 2016
- Volym enligt kommunens befolkningsprognos
- Kommunstyrelsens direktiv och anvisningar
- Övriga kända faktorer

6.7 Program för uppföljning och tillsyn ska tas fram och uppdateras enligt mall.

Nämnden har rätt att inom tilldelad kostnads- och intäktsram omfördela resurser mellan verksamhetsområden. Större avvikelser från verksamhetsplanen skall avrapporteras till kommunstyrelsen **tillsammans med åtgärdsplan**. Detta innebär att alla andra slags framställningar som ligger över innevarande års budget och volymförändringar för år 2017 ska prioriteras och särskilt motiveras tillsammans med åtgärder av nämnderna.

Investering

Anslagsbindningen för investeringsbudgeten är på projektnivå. Ett projekt kan omfatta ett enskilt objekt t.ex. simhall eller gång- och cykelväg i ett visst område.

2016-05-11

Investeringar på projektnivå kan sträcka sig över flera budgetår. Ur långsiktigt perspektiv ska Samhällsbyggnadsförvaltningen uppdatera sin tioåriga investeringsplan med fokus på 3 senaste åren. Investeringsbudget fastställs årligt enligt kända faktorer. Eftersom investeringar verkställs vid olika tidpunkter under året kan ett budgeterat objekt helt eller delvis skjutas upp till kommande år. Sådan förändring ska fastställas av kommunfullmäktige. Vid framställning om investeringar skall tydligt framgå - utöver motiveringen för investeringen - även driftkostnads kalkyl för helt år.

Förbrukningsinventarier ska inte räknas som investering. Finns någon investeringspost (projekt) som inte ska betraktas som investering bör den beräknas som drift.

Till följd av komponentavskrivning kommer utgifter avseende beläggning ingår i investeringsbudget fr.o.m. januari 2016. Därför överförs medel från drift till investering.

Matchningsprincip inom exploateringsredovisning

Exploateringsredovisningen har utvecklats för att tydliggöra helhetsperspektivet per projekt. Grundregeln är matchningsprincipen, vilket innebär att kostnader och intäkter som härrör från samma aktivitet ska resultatföras på samma redovisningsperiod. Detta innebär att utgifter och inkomster kan balanseras i väntan på att dessa ska mötas och då föras till driften.

Kostnader för planläggning (både konsulter och personal) beräknas som driftkostnader fr.o.m. 2012 01 01. Detta omfattar både översiktsplan och detaljplaner.

Praktiska rutiner tillsammans med beräkningsunderlag/ berörda kalkyler för att säkerställa genomförande av den nya modellen ska utvecklas av samhällsbyggnadsförvaltningen. Exempelvis ska kostnader och intäkter som finns i nuvarande driftbudget och påverkas av den nya modellen särredovisas. Detta ska rapporteras tillsammans med budgetförslag för år 2016 enligt tidsplanen.

Exploateringsplan

Med exploateringsverksamhet avses insatser för att anskaffa, förädla och iordningställa kommunens mark för infrastruktur samt för bostads- och eller arbetsområden.

Exploateringsfastigheter som är avsedda att avyttras ska klassificeras som omsättningstillgång. Exploateringsverksamhet ska bruttoredo visas (utgifter och inkomster) särredovisas för varje exploateringsområde.

Exploateringsplan för perioden 2017-2019 ska tas upp. Planen ska omfatta både verbalbeskrivning och kalkyler bl.a.

- A- planerat bostadsbyggande (xxx lgh/år)
- B- Infrastrukturanläggningar
- C- Kalkyler för exploateringsområde (både inkomster och utgifter).

En mall för redovisning av inkomster och utgifter har framtagits av KSK.

Kalkyler för investeringar ska upprättas på samma sätt som exploateringsområde enligt mallen.

2016-05-11

En samlad bild av kommunens totala exploaterings- och investeringsåtaganden kring Svenninge ska redovisas. Infrastrukturinvesteringar vid utbyggnaden av s.k. förnyelseområden exempelvis Svenninge och markexploatering avseende Västra kanalstaden ska tydliggöras. Det är viktigt att de risker som finns kopplat till utbyggnaden av förnyelseområden hanteras på ett ändamålsenligt sätt. En särskild utredning avseende kostnadsutveckling inom samhällsbyggnadsförvaltning pågår. I utredningen ingår bl.a. finansiering av "Plan och exploatering".

Investeringsbudget för 2017 är beräknad till 104 700 tkr (netto) vilket innebär 2,5 Mkr högre än budget 2016. Fördelning av investeringsmedel framgår av bilaga 3.

Flyktingverksamhet

Många människor i världen har varit på flykt från krig och katastrofer senare under 2015. Hittills i år har antalet asylsökande minskat. Jämfört med rekordhösten 2015 är nedgången kraftig, men det har även kommit färre sökande än motsvarande tid förra året.

Kommunstyrelsen har tagit fram "Riktlinjer för flyktingverksamhet och dess finansiering" samt "Åtgärder för integration". I riktlinjerna ingår bl.a. att inrätta två samverkansgrupper för både operativa och strategiska utgångspunkter. Socialförvaltningen har inrättat en flyktingstödsenhet under 2016 som ansvarar för bl.a. mottagander av ensamkommande flyktingbarn. Det är viktigt att genomföra en processbeskrivning av samtliga delar i hela mottagningsprocessen.

Den 1 mars 2016 trädde en ny lag ikraft, Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning. Enligt lagen är en kommun skyldig att efter anvisning ta emot nyanlända som har beviljats uppehållstillstånd. Syftet med lagen är att nyanlända snabbare ska tas emot för bosättning i en kommun och påbörja sin etablering på arbetsmarknaden och i samhällslivet. För Österåkers del innebär ca 16-17 nyanlända varje månad från april (154 personer under 2016). Detta är alltså utöver ensamkommande minderåriga. Österåkers kommun har planerat boenden för 172 ensamkommande barn inkl. 26 personer på bostadsrigg vid Sporthallen och bostäder för 154 nyanlända (75 rum för ensamhushåll och 20 bostäder/moduler för 3-4 rum och kök).

Flyktingverksamheten ska drivas som resultatenhet ur kommunens helhetsperspektiv. De omedelbara kostnaderna för flyktingmottagandet står staten för, men de långsiktiga kostnaderna kan bli problematiska för kommunsektorn. Förstärkningar från staten i form av tillfälliga bidrag löser inte den långsiktiga finansieringen.

Bilagor:

- 1- Tidplan för budget 2017 och plan 18-19
- 2- Nämndernas preliminära ramar avseende driftbudget för år 2017
- 3- Nämndernas preliminära ramar avseende investering för år 2017

Tidsplan för planeringsprocessen 2017-2019

Bilaga 1

10 mars Budgetdialog (budgetberedning med respektive presidium och förvaltningschef)
18 mars Budgetdialog inom majoritet (aktuella ekonomiska förutsättningar & politiska prioriteringar)
9 maj Budgetdialog (Konferensform), KSAU, Nämndernas presidium, Förvaltningschefer
11 maj Kommunstyrelsens AU behandlar direktiv och förutsättningar till budet 2017 och plan för 2018-19.
25 maj Kommunstyrelsen behandlar direktiv och förutsättningar till budget 2017 och plan för 2018-19.
13 juni Kommunfullmäktige behandlar direktiv och förutsättningar till budget 2017 och plan för 2018-19.
Maj-juni månad Budgetdialog på förvaltningsnivå
31 aug Förslag till budget per verksamhetsområde för 2016 och plan för 2017-2018 inlämnas till kommunstyrelsen via budgetberedningen.
September-oktober månad Kommunikation med verksamhetschefer/ resultatenhetschefer (budgetdialog med förvaltningar på tjänstemannasidan 13, 21-22 september)
12 oktober Kommunstyrelsens AU behandlar budget 2017 och plan 2018-19
24 oktober Kommunstyrelsen behandlar budget 2016 och plan 2018-19
21 november Kommunfullmäktige behandlar budget 2017 och plan 2018-19
28 december Styrelsen och nämnder lämnar budget för 2017 och plan 2018-19 som en del av kommunens verksamhetsplan

NÄMNDERNAS RAMAR FÖR 2017

Bilaga 2
2016-05-15

DRIFTBUDGET	BUDGET 2016	BUDGET 2017	FÖRÄND.
INTÄKTER			
KOMMUNFULLMÄKTIGE	30	30	0
KOMMUNSTYRELSEN	79 900	86 000	6 100
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMND	6 600	6 750	150
SKOLNÄMND	75 000	76 800	1 800
VÅRD- OCH OMSORGSNÄMND	69 000	71 300	2 300
BYGGNADSNÄMND	11 100	11 300	200
MILJÖ-OCH HÄLSOSKYDDSNÄMND	5 200	5 300	100
SOCIALNÄMND	104 900	107 000	2 100
SUMMA INTÄKTER	351 730	364 480	12 750
BRUTTOKOSTNADER			
KOMMUNFULLMÄKTIGE	-11 050	-11 250	-200
KOMMUNSTYRELSEN	-251 950	-253 100	-1 150
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMND	-88 050	-89 700	-1 650
SKOLNÄMND	-1 070 100	-1 103 600	-33 500
VÅRD- OCH OMSORGSNÄMND	-633 100	-659 000	-25 900
BYGGNADSNÄMND	-44 550	-45 450	-900
MILJÖ-OCH HÄLSOSKYDDSNÄMND	-12 400	-12 650	-250
SOCIALNÄMND	-198 200	-201 100	-2 900
SUMMA KOSTNADER	-2 309 400	-2 375 850	-66 450
NETTOKOSTNADER			
KOMMUNFULLMÄKTIGE	-11 020	-11 220	-200
KOMMUNSTYRELSEN	-172 050	-167 100	4 950
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMND	-81 450	-82 950	-1 500
SKOLNÄMND	-995 100	-1 026 800	-31 700
VÅRD- OCH OMSORGSNÄMND	-564 100	-587 700	-23 600
BYGGNADSNÄMND	-33 450	-34 150	-700
MILJÖ-OCH HÄLSOSKYDDSNÄMND	-7 200	-7 350	-150
SOCIALNÄMND	-93 300	-94 100	-800
SUMMA NETTOKOSTNADER	-1 957 670	-2 011 370	-53 700

NÄMNDERNAS RAMAR FÖR 2017

Bilaga 3
2016-05-15

INVESTERINGSBUDGET	BUDGET 2016	BUDGET 2017	FÖRÄND.
UTGIFTER			
KOMMUNSTYRELSEN	-111 000	-113 500	-2 500
VARAV SBF	-106 500	-109 000	-2 500
VARAV IT	-3 000	-3 000	0
VARAV OFÖRUTSEDD	-1 500	-1 500	0
BYGGNADSNÄMNDEN	-2 500	-2 500	0
PRODUKTIONSSTYRELSEN	-4 000	-4 000	0
SUMMA UTGIFTER	-117 500	-120 000	-2 500
INKOMSTER			
KOMMUNSTYRELSEN	15 000	15 000	0
BYGGNADSNÄMNDEN	300	300	0
SUMMA INKOMSTER	15 300	15 300	0
NETTO			
KOMMUNSTYRELSEN	-96 000	-98 500	-2 500
VARAV SBF	-91 500	-94 000	-2 500
VARAV IT	-3 000	-3 000	0
VARAV OFÖRUTSEDD	-1 500	-1 500	0
BYGGNADSNÄMNDEN	-2 200	-2 200	0
PRODUKTIONSSTYRELSEN	-4 000	-4 000	0
SUMMA NETTO	-102 200	-104 700	-2 500